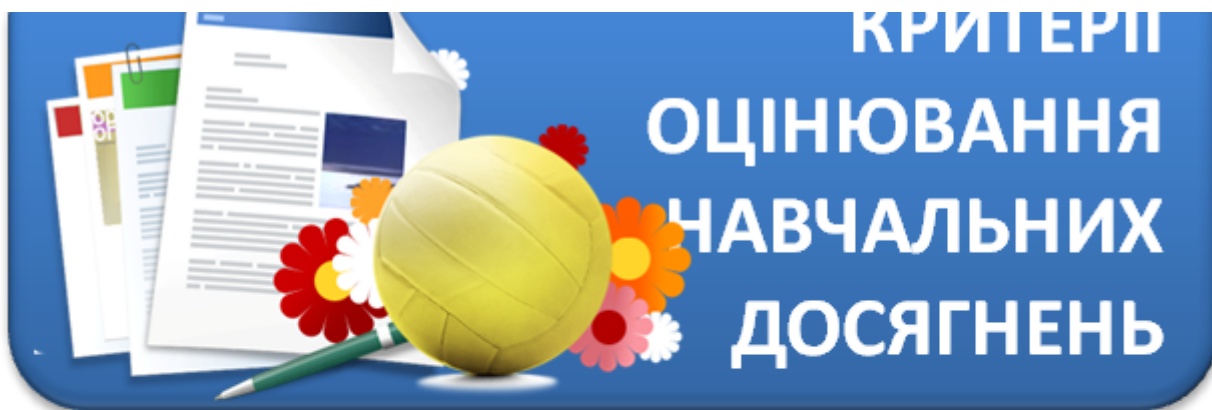

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)»

учнів **5** класу, які здобувають освіту

відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

відповідно до модельної навчальної програми

(автори Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Наказ МОН України №289 від 1 квітня 2022 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»

РОЗДІЛ 1. ПІЗНАЄМО СВІТ НАУКИ

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) з допомогою вчителя може розпізнати вимірювальні прилади та інструменти; назвати внесок учених-природодослідників і винахідників; будову й властивості об'єктів природи, про роль органів чуття у вивченні природи; фізичні величини температура, об'єм, час; вимірювання проміжків часу; окремі тіла природи, має уявлення про предмет
	2	Учень (учениця) з допомогою вчителя і користуючись підручником або робочим зошитом може знайти необхідні визначення наукових понять; називає внесок учених-природодослідників і винахідників; будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; фізичні величини; вимірювальні прилади та інструменти; фізичні величини температура, об'єм, час; вимірювання проміжків часу
	3	Учень (учениця) з допомогою вчителя або підручника наводить приклади окремих фізичних величин, (температура, об'єм, час); вимірювання проміжків часу; фрагментарно описує внесок учених-природодослідників і винахідників; будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; вимірювальні прилади та інструменти; спостерігає за дослідями, що їх виконують інші учні
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя, підручника або робочого зошита відтворює фізичні величини; (температура, об'єм, час); вимірювання проміжків часу; незначну частину навчального матеріалу про внесок учених-природодослідників і винахідників; вимірювальні прилади та інструменти; будову й властивості об'єктів природи, дає визначення окремих понять, наукового терміну та фактів в доступних джерелах, фрагментарно характеризує роль органів чуття у вивченні природи; частково здійснює фенологічні спостереження, виконує прості досліді без опису їх результату
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює фізичні величини (температура, об'єм, час); вимірювання проміжків часу; значну частину навчального матеріалу на рівні тексту підручника про внесок

		учених-природодослідників і винахідників; будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; дає визначення окремих понять, не пояснюючи їх; здійснює фенологічні спостереження, результати окремих із них заносить до щоденника спостережень, з допомогою вчителя проводить прості досліді, намагається їх пояснити
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює частину навчального матеріалу на рівні тексту підручника про внесок учених-природодослідників і винахідників; будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; вимірювальні прилади та інструменти ; фізичні величини температура, об'єм, час ; вимірювання проміжків часу; з допомогою вчителя відповідає на окремі запитання; характеризує фізичні величини, у відповідях допускає помилки; здійснює фенологічні спостереження, частково робить записи їх результатів в щоденнику спостережень, з допомогою інших учнів виконує досліді, але дати їх пояснення не може
III. Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу про внесок учених-природодослідників і винахідників; роль органів чуття у вивченні природи; фізичні величини; вимірювальні прилади та інструменти; відповідає на окремі запитання; наводить власні приклади, розкриває властивості об'єктів природи, допускаючи у відповідях неточності; здійснює фенологічні спостереження, робить неповні записи в щоденнику спостережень, з допомогою вчителя проводить досліді, пояснює з окремими неточностями їх суть
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навчальний матеріал про внесок учених-природодослідників і винахідників; роль органів чуття у вивченні природи; фізичні величини вимірювальні прилади та інструменти; вимірювання проміжків часу; відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання, порівнює будову й властивості об'єктів природи, встановлює відмінності між ними; здійснює фенологічні спостереження, робить записи в щоденнику спостережень, виконує досліді, пояснює їх суть
	9	Учень (учениця) демонструє достатнє засвоєння навчального матеріалу про будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; фізичні величини; вимірювальні прилади та інструменти;

		вимірювання проміжків часу; відповідає на запитання про внесок учених-природодослідників і винахідників;; розв'язує стандартні пізнавальні вправи; здійснює фенологічні спостереження і робить повні записи в щоденнику спостережень, проводить досліді в школі та вдома, пояснює їх результати
IV. Високий	10	Учень (учениця) вільно, усвідомлено відтворює фізичні величини; вимірювання проміжків часу; вимірювальні прилади та інструменти, встановлюючи зв'язки з раніше вивченим; вільно відповідає на запитання про роль органів чуття у вивченні природи; аналізує і розкриває внесок учених-природодослідників і винахідників, узагальнює будову й властивості об'єктів природи, систематизує знання на основі вивчених закономірностей та понять; регулярно здійснює фенологічні спостереження і робить записи в щоденнику спостережень, проводить досліді, обґрунтовано пояснює їх результати
	11	Учень (учениця) логічно і повно розкриває вивчений програмовий матеріал про внесок учених-природодослідників і винахідників; фізичні величини; вимірювальні прилади та інструменти; вимірювання проміжків часу; аналізує і розкриває будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; взаємозв'язки між живою і неживою природою на основі загальних закономірностей та зображає їх схематично; усвідомлює значення охорони навколишнього середовища; ретельно виконує фенологічні спостереження і робить записи з малюнками, графіками в щоденнику спостережень, проводить досліді, зіставляє їх результати
	12	Учень (учениця) виявляє міцні й системні знання програмового матеріалу про внесок учених-природодослідників і винахідників; будову й властивості об'єктів природи, роль органів чуття у вивченні природи; фізичні величини температура, об'єм, час ; вимірювання проміжків часу; виконує фенологічні спостереження, робить обґрунтовані записи в щоденнику спостережень, проводить досліді, оформляє їх результати

РОЗДІЛ 2. ПІЗНАЄМО БУДОВУ РЕЧОВИНИ

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) з допомогою вчителя може розпізнати і назвати фізичні величини; властивості твердих тіл, рідин і газів, властивостей твердих тіл, рідин і газів людиною, має уявлення про будову й властивості атомів та молекул; різноманіття речовин, їхні властивості та застосування; явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії
	2	Учень (учениця) з допомогою вчителя і користуючись підручником або робочим зошитом може назвати фізичні величини; будову й властивості атомів та молекул; різноманіття речовин, їхні властивості та застосування; властивості твердих тіл, рідин і газів; вплив температури на швидкість дифузії; властивостей твердих тіл, рідин і газів людиною
	3	Учень (учениця) з допомогою вчителя або підручника наводить приклади окремих речовин, їхні властивості та застосування; фрагментарно описує явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивості твердих тіл, рідин і газів, властивостей твердих тіл, рідин і газів людиною; спостерігає за дослідами, що їх виконують інші учні
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя, підручника або робочого зошита відтворює незначну частину навчального матеріалу про будову й властивості атомів та молекул; властивості твердих тіл, рідин і газів; дає визначення фізичних величин, дифузії; фрагментарно характеризує різноманіття речовин, їхні властивості та застосування, властивостей твердих тіл, рідин і газів людиною, вплив температури на швидкість дифузії; частково здійснює фенологічні спостереження, виконує прості досліди без опису їх результату
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу про будову й властивості атомів та молекул; різноманіття речовин, їхні властивості та застосування, властивості твердих тіл, рідин і газів; вплив температури на швидкість дифузії; властивостей твердих тіл, рідин і газів людиною на рівні тексту

		підручника; дає визначення фізичних величин, дифузії не пояснюючи їх; здійснює фенологічні спостереження, результати окремих із них заносить до щоденника спостережень, з допомогою вчителя проводить прості досліди, намагається їх пояснити
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює частину навчального матеріалу про будову й властивості атомів та молекул; властивості твердих тіл, рідин і газів на рівні тексту підручника, з допомогою вчителя відповідає на окремі запитання про різноманіття речовин, їхні властивості та застосування; характеризує фізичні величини, явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивості твердих тіл, рідин і газів людиною, у відповідях допускає помилки; здійснює фенологічні спостереження, частково робить записи їх результатів в щоденнику спостережень, з допомогою інших учнів виконує досліди, але дати їх пояснення не може
III. Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу про фізичні величини; властивості твердих тіл, рідин і газів, відповідає на окремі запитання різноманіття речовин, їхні властивості та про застосування, явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивості твердих тіл, рідин і газів людиною, наводить власні приклади, розкриває властивості атомів та молекул, допускаючи у відповідях неточності; здійснює фенологічні спостереження, робить неповні записи в щоденнику спостережень, з допомогою вчителя проводить досліди, пояснює з окремими неточностями їх суть
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навчальний матеріал про будову й властивості атомів та молекул; властивості твердих тіл, рідин і газів, явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивості твердих тіл, рідин і газів людиною, відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання, порівнює речовини, їхні властивості та застосування, встановлює відмінності між фізичними величинами; здійснює фенологічні спостереження, робить записи в щоденнику спостережень, виконує досліди, пояснює їх суть
	9	Учень (учениця) демонструє достатнє засвоєння навчального матеріалу, відповідає на запитання про фізичні величини; різноманіття речовин, їхні властивості

		та застосування; властивості твердих тіл, рідин і газів, явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивостей твердих тіл, рідин і газів людиною; здійснює фенологічні спостереження і робить повні записи в щоденнику спостережень, проводить досліді в школі та вдома, пояснює їх результати
IV. Високий	10	Учень (учениця) вільно, усвідомлено відтворює матеріал про фізичні величини, будову й властивості атомів та молекул, властивості твердих тіл, рідин і газів, властивості твердих тіл, рідин і газів людиною, встановлюючи зв'язки з раніше вивченим; вільно відповідає на запитання про вплив температури на швидкість дифузії; аналізує і розкриває суть явища дифузії; узагальнює і систематизує знання на основі вивчених закономірностей та понять про різноманіття речовин, їхні властивості та застосування; регулярно здійснює фенологічні спостереження і робить записи в щоденнику спостережень, проводить досліді, обґрунтовано пояснює їх результати
	11	Учень (учениця) логічно і повно розкриває вивчений програмовий матеріал про фізичні величини; будову й властивості атомів та молекул, різноманіття речовин, їхні властивості та застосування; аналізує властивості твердих тіл, рідин і газів, явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивості твердих тіл, рідин і газів людиною, розкриває взаємозв'язки між живою і неживою природою на основі загальних закономірностей та зображає їх схематично; усвідомлює значення охорони навколишнього середовища; ретельно виконує фенологічні спостереження і робить записи з малюнками, графіками в щоденнику спостережень, проводить досліді, зіставляє їх результати
	12	Учень (учениця) виявляє міцні й системні знання програмового матеріалу про фізичні величини; будову й властивості атомів та молекул, різноманіття речовин, їхні властивості та застосування; властивості твердих тіл, рідин і газів; явище дифузії; вплив температури на швидкість дифузії; властивості твердих тіл, рідин і газів людиною, виконує фенологічні спостереження, робить обґрунтовані записи в щоденнику спостережень, проводить досліді, оформляє їх результати

РОЗДІЛ 3. ПІЗНАЄМО НАШУ ПЛАНЕТУ

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) з допомогою вчителя може розпізнати гірські породи та мінерали, корисні копалини; назвати гіпотези виникнення Землі, будову й склад Землі; напрямки на глобусі та карті; має уявлення про процеси руйнування гірських порід; розподіл води на поверхні Землі; колообіг води в природі; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; значення географічної карти у житті і діяльності людини; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; материки та частини світу; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі, значення та охорона повітря
	2	Учень (учениця) з допомогою вчителя і користуючись підручником або робочим зошитом може позначити масштаб карт і глобусів; називає значення географічної карти у житті і діяльності людини; розрізняє фізичну карту України, моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди; гіпотези виникнення Землі, будову й склад Землі, різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами; процеси руйнування гірських порід; напрямки на глобусі та карті; визначає на карті зображення Землі; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі. Значення та охорона повітря;
	3	Учень (учениця) з допомогою вчителя або підручника наводить приклади окремих гіпотез виникнення Землі, фрагментарно описує будову й склад Землі; значення географічної карти у житті і діяльності людини; повітря й

		погода; види опадів; прогноз погоди моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; розподіл води на поверхні Землі; колообіг води в природі; різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами; процеси руйнування гірських порід; напрямки на глобусі та карті; визначає на карті зображення Землі; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі, значення та охорона повітря; спостерігає за дослідями, що їх виконують інші учні
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя, підручника або робочого зошита відтворює незначну частину навчального матеріалу про будову й склад Землі; значення географічної карти у житті і діяльності людини; розподіл води на поверхні Землі; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі; фрагментарно характеризує гіпотези виникнення Землі; склад і властивості повітря; процеси руйнування гірських порід; напрямки на глобусі та карті; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; значення та охорона повітря; значення та охорони повітря; визначення колообігу води в природі; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди; гірські породи та мінерали, корисні копалини; метали і неметали ; частково позначає масштаб карт і глобусів, виконує прості досліді без опису їх результату
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу про будову й склад Землі; значення географічної карти у житті і діяльності людини; колообіг води в природі; гіпотези виникнення Землі ; розподіл води на поверхні Землі; склад і властивості повітря; процеси руйнування гірських порід; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, вплив діяльності людини на

		навколишнє середовище небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі; значення та охорона повітря на рівні тексту підручника; дає визначення повітря й погода; види опадів; прогноз погоди, корисні копалини; метали і неметали; не пояснюючи їх; здійснює фенологічні спостереження, результати окремих із них заносить до щоденника спостережень, з допомогою вчителя проводить прості досліди, намагається їх пояснити
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює частину навчального матеріалу про розподіл води на поверхні Землі; колообіг води в природі; склад і властивості повітря різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами, вплив діяльності людини на навколишнє середовище, небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі на рівні тексту підручника; з допомогою вчителя відповідає на окремі запитання; характеризує гіпотези виникнення Землі; напрямки на глобусі та карті; значення географічної карти у житті і діяльності людини; розрізняє фізичну карту України ; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди, процеси руйнування гірських порід; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу, значення та охорона повітря, у відповідях допускає помилки; здійснює фенологічні спостереження, частково робить записи їх результатів в щоденнику спостережень, з допомогою інших учнів виконує досліди, але дати їх пояснення не може
III. Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу про будову й склад Землі; значення географічної карти у житті і діяльності людини; склад і властивості повітря ; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди ; розподіл води на поверхні Землі, колообіг води в природі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу, відповідає на окремі запитання; наводить власні приклади, розкриває гіпотези виникнення Землі; напрямки на глобусі та карті; розрізняє яку форму має Земля, різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами;

		металами і неметалами процеси руйнування гірських порід; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; допускаючи у відповідях неточності; здійснює фенологічні спостереження робить неповні записи в щоденнику спостережень, з допомогою вчителя проводить досліди, пояснює вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі; значення та охорона повітря;
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навчальний матеріал про будову й склад Землі; напрямки на глобусі та карті; значення географічної карти у житті і діяльності людини; склад і властивості повітря ; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди, розподіл води на поверхні Землі; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання, порівнює острови, півострови й архіпелаги, встановлює різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами, позначає масштаб карт і глобусів; робить записи в щоденнику спостережень, виконує досліди, пояснює гіпотези виникнення Землі; процеси руйнування гірських порід; колообіг води в природі; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі; значення та охорона повітря
	9	Учень (учениця) демонструє достатнє засвоєння навчального матеріалу про будову й склад Землі, напрямки на глобусі та карті; розподіл води на поверхні Землі; колообіг води в природі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; відповідає на запитання про значення географічної карти у житті і діяльності людини; склад і властивості повітря; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди; різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами; процеси руйнування гірських порід; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; розв'язує стандартні пізнавальні вправи; здійснює фенологічні спостереження і робить повні

		записи в щоденнику спостережень; проводить досліді в школі та вдома, пояснює вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі; значення та охорона повітря
IV. Високий	10	Учень (учениця) вільно, усвідомлено відтворює матеріал про будову й склад Землі; гіпотези виникнення Землі; встановлюючи зв'язки з раніше вивченим; вільно відповідає на запитання; аналізує і розкриває суть колообігу води в природі; впливу діяльності людини на навколишнє середовище; значення та охорона повітря; систематизує знання на основі вивчених закономірностей та понять повітря й погода; види опадів; прогноз погоди, напрямки на глобусі та карті; визначає на карті зображення Землі; розрізняє яку форму має Земля; узагальнює значення географічної карти у житті і діяльності людини; розподіл води на поверхні Землі; склад і властивості повітря позначає масштаб карт і глобусів; регулярно здійснює фенологічні спостереження і робить записи в щоденнику спостережень, проводить досліді, обґрунтовано пояснює різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами; процеси руйнування гірських порід; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу ;небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі
	11	Учень (учениця) логічно і повно розкриває вивчений програмовий матеріал про будову й склад Землі; розподіл води на поверхні Землі; колообіг води в природі; ; склад і властивості повітря; аналізує гіпотези виникнення Землі; напрямки на глобусі та карті; значення географічної карти у житті і діяльності людини; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; розкриває взаємозв'язки між живою і неживою природою на основі загальних закономірностей та зображає їх схематично; усвідомлює різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами; процеси руйнування гірських порід; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; небезпечні природні

		явища: грози, урагани, смерчі; ретельно виконує фенологічні спостереження і робить записи з малюнками, графіками в щоденнику спостережень, проводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище
	12	Учень (учениця) виявляє міцні й системні знання програмового матеріалу про гіпотези виникнення Землі; будову й склад Землі; напрямки на глобусі та карті; значення географічної карти у житті і діяльності людини; повітря й погода; види опадів; прогноз погоди, склад і властивості повітря; розподіл води на поверхні Землі; колообіг води в природі; різницю між гірськими породами та мінералами, корисними копалинами; металами і неметалами; процеси руйнування гірських порід; ; материки та частини світу; острови, півострови й архіпелаги; форми поверхні суходолу Землі; рельєф земної поверхні України та своєї місцевості, його зображення на фізичній карті; моря, затоки й протоки; води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; небезпечні природні явища: грози, урагани, смерчі; значення та охорона повітря; виконує фенологічні спостереження, робить обґрунтовані записи в щоденнику спостережень; позначає масштаб карт і глобусів, проводить дослід, оформляє їх результати

РОЗДІЛ 4. ПІЗНАЄМО РІЗНОМАНІТТЯ ОРГАНІЗМІВ

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) з допомогою вчителя може розпізнати рослини своєї місцевості; водорості, вищі спорові, насінні рослини; тварини своєї місцевості; назвати рівні організації живого; системи органів людини та їхню взаємодію; має уявлення про особливості будови вірусів, грибів та лишайників; роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; значення в природі і для людини, різноманітність рослин; пристосування рослин до умов середовища; опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); характеризує будову клітин ; хвороботворні та корисні бактерії
	2	Учень (учениця) з допомогою вчителя і користуючись підручником або робочим зошитом може знайти рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); будову клітин; особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості, особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; роль в природі та для людини; системи органів людини та їхню взаємодію; пояснює опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття
	3	Учень (учениця) з допомогою вчителя або підручника наводить приклади окремих хвороботворних та корисних бактерій; типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; рослини та тварини своєї місцевості; фрагментарно описує рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); будову

		клітин; особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; пристосування рослин до умов середовища; особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварин своєї місцевості; роль в природі та для людини; системи органів людини та їхню взаємодію; пояснює опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття, спостерігає за дослідями, що їх виконують інші учні
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя, підручника або робочого зошита відтворює особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; незначну частину навчального матеріалу; дає визначення окремих понять, фрагментарно характеризує особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості; особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; роль в природі та для людини; системи органів людини та їхню взаємодію; опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття; частково здійснює фенологічні спостереження, виконує прості досліді без опису їх результату
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу про рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); на рівні тексту підручника характеризує будову клітин; хвороботворні та корисні бактерії; дає визначення окремих понять, не пояснюючи їх; здійснює фенологічні спостереження, результати окремих із них заносить до щоденника спостережень, з допомогою вчителя проводить прості досліді, намагається пояснити особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; пристосування рослин до

		умов середовища; визначає рослини своєї місцевості особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; роль в природі та для людини; системи органів людини та їхню взаємодію; опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття;
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює частину навчального матеріалу про клітин; хвороботворні та корисні бактерії; роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини, на рівні тексту підручника; з допомогою вчителя відповідає на окремі запитання про рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); роль в природі та для людини; характеризує особливості будови вірусів, особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості; особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; системи органів людини та їхню взаємодію; пояснює опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття; у відповідях допускає помилки; здійснює фенологічні спостереження, частково робить записи їх результатів в щоденнику спостережень, з допомогою інших учнів виконує досліди, але дати їх пояснення не може;
III. Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює рівні організації живого; будову клітин; хвороботворні та корисні бактерії; особливості будови вірусів, роль вірусів; значення в природі і для людини; відповідає на окремі запитання про різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; наводить власні приклади, розкриває властивості тіл природи, допускаючи у відповідях неточності; здійснює фенологічні спостереження, робить неповні записи в щоденнику спостережень, з допомогою вчителя проводить досліди, пояснює пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості

		особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; роль в природі та для людини; системи органів людини та їхню взаємодію; пояснює опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття;
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання про рівні організації живого, різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); характеризує будову клітин; роль в природі та для людини; порівнює хвороботворні та корисні бактерії ; опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття; системи органів людини та їхню взаємодію; встановлює відмінності між ними; здійснює фенологічні спостереження, робить записи в щоденнику спостережень, виконує досліди, пояснює особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості
	9	Учень (учениця) демонструє достатнє засвоєння навчального матеріалу, відповідає на запитання про рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); характеризує будову клітин; хвороботворні та корисні бактерії; роль в природі та для людини; розв'язує стандартні пізнавальні вправи; здійснює фенологічні спостереження і робить повні записи в щоденнику спостережень, проводить досліди в школі та вдома, пояснює особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості; особливості зовнішньої будови та опис за

		зразком тварини своєї місцевості; системи органів людини та їхню взаємодію; пояснює опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття;
IV. Високий	10	Учень (учениця) вільно, усвідомлено відтворює матеріал, встановлюючи зв'язки з раніше вивченим про різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); будову клітин; хвороботворні та корисні бактерії; різноманітність рослин; вільно відповідає на запитання; аналізує і розкриває роль вірусів; роль в природі та для людини; особливості будови вірусів, особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини, узагальнює особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; , систематизує знання на основі вивчених закономірностей та понять; регулярно здійснює фенологічні спостереження і робить записи в щоденнику спостережень, проводить дослід, обґрунтовано пояснює профілактику вірусних захворювань людини; пристосування рослин до умов середовища; рослини своєї місцевості; системи органів людини та їхню взаємодію; опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття;
	11	Учень (учениця) логічно і повно розкриває вивчений програмовий матеріал про рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); будову клітин; хвороботворні та корисні бактерії ; роль в природі та для людини; особливості будови вірусів, профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; системи органів людини та їхню взаємодію; аналізує опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття; розкриває роль вірусів; значення в природі і для людини; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості; усвідомлює значення охорони навколишнього середовища; ретельно виконує фенологічні спостереження і робить записи з малюнками, графіками в

		щоденнику спостережень, проводить дослід, зіставляє їх результати
	12	Учень (учениця) виявляє міцні й системні знання програмового матеріалу про рівні організації живого; різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій); характеризує будову клітин; хвороботворні та корисні бактерії; особливості будови вірусів, роль вірусів; профілактику вірусних захворювань людини; особливості будови й життєдіяльності грибів та лишайників; значення в природі і для людини; різноманітність рослин; наводить приклади типових представників водоростей, вищих спорових, насінних рослин; пристосування рослин до умов середовища; визначає рослини своєї місцевості особливості зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості; роль в природі та для людини; системи органів людини та їхню взаємодію; опорно-рухову, кровоносну та дихальну; травну, видільну система, шкіру, нервову система, органи чуття; виконує фенологічні спостереження, робить обґрунтовані записи в щоденнику спостережень, проводить дослід, оформляє їх результати

РОЗДІЛ 5. ПІЗНАЄМО СЕБЕ І СВІТ

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) з допомогою вчителя може розпізнати навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; продукти харчування; інвазійні види та їхній вплив на біорізноманіття; назвати шляхи збереження біорізноманіття України; має уявлення про режим дня і сон; способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище; зв'язок людини з природою; людину та природу у творчості українських та світових митців
	2	Учень (учениця) з допомогою вчителя і користуючись підручником або робочим зошитом може знайти навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; інформацію щодо здорового харчування; фізичної активності; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; продукти харчування; способи проведення дозвілля, впливу діяльності людини на навколишнє середовище; збереження біорізноманіття України; встановлює зв'язок людини з природою; визначення наукових понять режим дня і сон; забруднення повітря, води, ґрунтів; інвазійні види та їхній вплив на біорізноманіття; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців
	3	Учень (учениця) з допомогою вчителя або підручника наводить приклади здорового харчування, фізичної активності, забруднення повітря, води, ґрунтів; збереження біорізноманіття України; фрагментарно описує навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; режим дня і сон; способи проведення дозвілля, обирає продукти харчування; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; зв'язок людини з природою; людину та природу у творчості українських та світових митців; наводить приклади інвазійних видів та їхній вплив на біорізноманіття; спостерігає за дослідями, що їх виконують інші учні

II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя, підручника або робочого зошита відтворює незначну частину навчального матеріалу про навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; обирає продукти харчування; фізичну активність; дає визначення окремих понять, фрагментарно характеризує режим дня і сон; способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; збереження біорізноманіття України; встановлює зв'язок людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців; частково здійснює фенологічні спостереження, виконує прості досліді без опису їх результату, наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище; інвазійних видів та їхній вплив на біорізноманіття;
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу про навички, що сприяють збереженню здоров'я людини, на рівні тексту підручника; дає визначення окремих понять режим дня і сон не пояснюючи їх; результати окремих із них заносить до щоденника спостережень, з допомогою вчителя проводить прості досліді, намагається пояснити здорове харчування; способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; збереження біорізноманіття України; наводить приклади інвазійних видів та їхній вплив на біорізноманіття; встановлює зв'язок людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює частину навчального матеріалу про навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; збереження біорізноманіття України; на рівні тексту підручника; з допомогою вчителя обирає продукти харчування; характеризує інформацію щодо здорового харчування; режим дня і сон; обирає способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; встановлює зв'язок людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців, у відповідях допускає помилки; здійснює фенологічні спостереження, частково робить записи їх результатів в щоденнику

		спостережень, з допомогою інших учнів виконує дослід, але дати їх пояснення не може
III. Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу про навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; режим дня і сон; забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; людину та природу у творчості українських та світових митців; відповідає на окремі запитання; наводить власні приклади, розкриває властивості тіл природи, допускаючи у відповідях неточності; здійснює фенологічні спостереження, робить неповні записи в щоденнику спостережень, з допомогою вчителя проводить дослід, пояснює інформацію щодо здорового харчування; способи проведення дозвілля, наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище; збереження біорізноманіття України; наводить приклади інвазійних видів та їхній вплив на біорізноманіття; встановлює зв'язок людини з природою;
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; режим дня і сон; обирає способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів; людину та природу у творчості українських та світових митців; відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання, порівнює продукти харчування; зв'язок людини з природою; явища та тіла живої та неживої природи, встановлює відмінності між ними; здійснює фенологічні спостереження, робить записи в щоденнику спостережень, виконує дослід, пояснює застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище; інвазійних видів та їхній вплив на біорізноманіття; збереження біорізноманіття України
	9	Учень (учениця) демонструє достатнє засвоєння навчального матеріалу про продукти харчування; здорове харчування, режим дня і сон; вплив діяльності людини на навколишнє середовище; відповідає на запитання про збереження біорізноманіття України; розв'язує стандартні пізнавальні вправи; здійснює фенологічні спостереження і робить повні записи в щоденнику спостережень, проводить дослід в школі та вдома, пояснює навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів;

		застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; встановлює зв'язок людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців
IV. Високий	10	Учень (учениця) вільно, усвідомлено відтворює навички, що сприяють збереженню здоров'я людини, продукти харчування; встановлюючи зв'язки з раніше вивченим; вільно відповідає на запитання; аналізує режим дня і сон; збереження біорізноманіття України; розкриває суть забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; узагальнює вплив діяльності людини на навколишнє середовище; систематизує способи проведення дозвілля, встановлює зв'язок людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців, знання на основі вивчених закономірностей та понять; регулярно здійснює фенологічні спостереження і робить записи в щоденнику спостережень, проводить дослід, обґрунтовано пояснює їх результати
	11	Учень (учениця) логічно і повно розкриває вивчений програмовий матеріал про навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; збереження біорізноманіття України; аналізує продукти харчування; режим дня і сон; способи проведення дозвілля, розкриває забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; взаємозв'язки людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців; усвідомлює значення охорони навколишнього середовища; ретельно виконує фенологічні спостереження і робить записи з малюнками, графіками в щоденнику спостережень, проводить дослід, зіставляє їх результати
	12	Учень (учениця) виявляє міцні й системні знання програмового матеріалу про навички, що сприяють збереженню здоров'я людини; обирає продукти харчування; здорове харчування; режим дня і сон; способи проведення дозвілля, забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини; збереження біорізноманіття України; наводить приклади інвазійних видів та їхній вплив на біорізноманіття; встановлює зв'язок людини з природою; розповідає про людину та природу у творчості українських та світових митців; робить обґрунтовані записи в щоденнику спостережень, проводить дослід,

